

Otryckt material

DROTTNINGHOLMS SLOTTSTEATER,
STOCKHOLM

Kassettinspelning av Grétry, *Zemire och Azor*
(upptagning vid föreställning 21.6.1993)

KUNGLIGA BIBLIOTEKET,
STOCKHOLM (KB)

- Ep E 6:1 Brev från Claes Julius Ekeblad till hustrun Brita Horn
- Ep E 10:1 Brev till Lars von Engeström
- Ep G 8:11 Brev från Gjörwell 1785, 1786
- T 7 Strödda papper rörande Kongl. Teatern 1772–1811
- T 8:1 Original-handlingar från K. Teatrarnas kansli
- T 13 Gustaf III: Anteckningar för dramatiska arbeten
- U 214 Anders Wilde: Förteckning över Gustaf III:s boksamling, flyttad till Kungl. Biblioteket 1792
- Vf 226:2 Johan Wellander: Handskrifter
- Vp 22 J.H. Kellgren: Adonis och Proserpina
- Vp 48 Birger Jarl
- Vp 49 Birger Jarl [fransk översättning]
- Vp 123 Gustaf Ericsson Wasa, Sång-Spel [akt I–III]
- Vp 124 Gustaf Ericsson Wasa, Opera *Heroïque* [akt I]
- Vp 240 Thetis och Pelée
- Vs 143 Kupletter ur Prolog till Casper och Dorotea
- Vu 29:10 Grimm: Correspondance littéraire, 1769–72
- Vu 65:1–2 Marmontel: *Les Incas ou la destruction de l'Empire du Pérou*

KUNGLIGA TEATRARNAS ARKIV,
STOCKHOLM (KTA)

- D6B:1 1809 års dekorinventarium
- D7AA:1 G.F. Törner: Repertoire för 1773–1818, vol. 1
- E1A:1 Kongl. Theaterns Archiv, vol. 1
- F3CA Kostymböcker
- G1:1 Opera Contoirets Räkningar öfver Recetterne År 1786, 1787, 1788

RIKSARKIVET, STOCKHOLM (RA)

- Kabinetts för utrikes brevväxlingen:
- Huvudarkivet
- B1B Koncept, huvudserie, vol. 86, 107
- K 48 Gustaf III:s handlingar rörande levnadsförhållanden och privategendom
- K 50 Gustaf III:s bouppeteckning, vol. 1
- Ericssbergsarkivet
 - Fredrik Sparres samling: F. Sparres dagböcker vol. 4
 - Hedvig Elisabeth Charlottas samling: Journal vol. 2 (1788–1793)
 - Autografsamlingen, vol. 294: brev från Gustaf III till Sofia Albertina
- Schefferska samlingen
 - C.F. Scheffer, vol. 4
 - U. Scheffer, vol. 8
- Stafsunds arkiv
 - Smärre enskilda arkiv, vol. 30
 - (Lovisa Ulrikas arkiv): brev från Gustaf III till Lovisa Ulrica
- Handlingar rörande teatern, vol. 3

STATENS MUSIKBIBLIOTEK, STOCKHOLM
(SMB – TIDIGARE MUSIKALISKA
AKADEMIENS BIBLIOTEK, MAB)

Kungl. Musikaliska Akademien: Protokoll,
vol. 1, 1771–1785 (AIa:1)
Utile Dulci: Medlemsförteckning
(Handskr. 188)
Frigel, Pehr, arior [och recitativ] ur operan
Adonis [och Proserpina], Z/Sv
Musikalier under »Analyserade verk«

STOCKHOLMS STADSARKIV (SSA)

Stadsingenjörskontorets arkiv
Församlingsritningar, Hedvig Eleonora 1

VETENSKAPSAKADEMIENS BIBLIOTEK,
STOCKHOLM (KVAB)

Bergianska brevsamlingen, vol. 16–17

UPPSALA UNIVERSITETSBIBLIOTEK,
UPPSALA (UUB)

F 410 Gustaf III: Ungdomsarbeten
F 412 Gustaf III: Dramatiska arbeten
F 416 Gustaf III: Journal 1778
F 507 Brev från svenska män till Gustaf III,
U–Z
F 509 Brev från G.Ph. Creutz till Gustaf III
F 824:a–b Johan Hierpes dagbok
F 827:a Brev från Schering Rosenhane till
system, friherrinnan Jennings
G 6:18, G 6:33 Brev till Patrik Alströmer
(G.J. Ehrensvärd resp. L. Lalin)
G 151:d–e Brev till J.H. Lidén
(Johan Wellander)
Nordin 949 C.G. Nordinas dagbok, 1
Vokalmusik i handskrift 18:11 »Freulein
De la Gardij kleine Comedie sachen«

MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGERES,
ARCHIVES DIPLOMATIQUES, PARIS

Correspondance politique, Suède, vol.
263–265, 274, 278

BIBLIOTHEQUE-MUSÉE DE L'OPÉRA,
PARIS (BMO)

Théâtre de l'Opéra: Journal, vol. 5 (1751–
70), 6 (1771–90) (cit. Journal de l'Opéra)

INSTITUT D'ÉTUDES THÉATRALES,
UNIVERSITÉ DE PARIS III

Corinne Pré, »Le livret d'opéra-comique en
France de 1741 à 1789«, otryckt diss.,
I–III, 1980–81

BIBLIOTECA COMMUNALE, TREVISO

Manoscritti, vol. 1260:
Brev från Domenico Michelessi till Bonomo
Algarotti, 1772–73 (cit. Treviso)

CENTRALAJA MUZYKALNAJA BIBLIOTEKA
MARINSKOYO TEATRA, S:T PETERSBURG

Partitur (ms) till Martín y Soler, Gorebogatyr
Kosometovitj

PROFESSOR BO BENNICH-BJÖRKMAN,
UPPSALA

Anteckningar och fotokopior: Biografica;
Gustafs teater (cit. Bennich-Björkmans
materialsamling)

Tryckt material

Adlerbeth, Gudmund [Jöran], *Skald-skrifter*
I–II (Sthm 1797–98)
Algarotti, Francesco & Bettinelli, Saverio,
Opere, red. E. Bonora, *Illuministi italiani*
II (Milano & Napoli 1969)
Algarotti, Francesco, *Essai sur l'opéra* [fransk
övers., tillskriven Chastellux] (Paris 1773)
Alimento, Antonella, »The abbé Domenico
Michelessi in Sweden«, i *Sidereus Nuncius*
& *Stella Polaris. The Scientific Relations*
between Italy and Sweden in Early Modern
History, ed. Marco Beretta & Tore
Frängsmyr (Canton, Mass. 1997)

- Alm, Mikael, »Den absoluta kungamaktens elfte timme«, D-uppsats i historia, Uppsala 1996 (stencil)
- Arier utur de på Kongl. Theatern upförde operor*, häfte 1–4 (Sthm [1788–89])
- Aristotle (Aristoteles), The »Art of Rhetoric«, with a translation by J.H. Freese, [1926], Loeb Classical Library (London & Cambridge, Mass. 1959)
- Armfelt, Gustaf Mauritz, *Resan till Italien. Gustaf Mauritz Armfelts resedagbok 1783–1784*, utg. Rainer Knapas (Sthm 1997)
- Armstrong, John, »Nations before Nationalism«, i *Nationalism* 1994.
- Artes* 1987:1 (gustavianskt nummer)
- Arvidson, Stellan, *Harmens diktare. Thorild II* (Sthm 1993)
- Baker, Nancy Kovaleff & Christensen, Thomas (ed.), *Aesthetics and the art of musical composition in the German Enlightenment. Selected writings of Johann Georg Sulzer and Heinrich Christoph Koch* (Cambridge 1995)
- Barnett, Dene, »La rhétorique de l'opéra«, XVIIe siècle nr 132, 1981 (juillet–septembre)
- *The Art of Gesture: The practices and principles of 18th century acting* (Heidelberg 1987)
- Barnholdt Hansen, Jette, »Musicus poeticus. Den musikalske retoriker«, *Rhetorica Scandinavica* 1997:3
- [Batteux, Charles], *Les beaux arts réduits à un même principe* [1746], (Paris 1747)
- Bauman, Thomas, *North German Opera in the Age of Goethe* (Cambridge 1985)
- »Courts and Municipalities in North Germany«, i *Man and Music* 1989
- Beales, Derek, *Joseph II*, 1 (Cambridge, London etc. 1987)
- Beaussant, Philippe (sous la direction de), *Rameau de A à Z* (Paris 1983)
- Beaussant, Philippe, *Lully ou Le musicien du Soleil* (Paris 1992)
- Beck-Friis, Regina, »On Recreating 18th-Century Dance. A historical survey and attempt at reconstruction and recreation«, i *Gustavian Opera 1991*
- Beijer, Agne, »Abbé Domenico Michelessi. Några anteckningar om honom själv och hans verksamhet i Sverige«, *Samlaren* 1920
- »Gustaviansk opera«, *Ord och Bild* 1923
- »Munkbroteatern. En folkteater i Stockholm på 1700-talets«, i *Svenska kulturbilder*, red. S. Erixon & S. Wallin, band 6, del 12 (Sthm 1932)
- Slottsteatrarna på Drottningholm och Gripsholm (Sthm 1937)
- »Gustaf III, Lessing und Joseph II«, i *Anzeiger. Österreichische Akademie der Wissenschaften, Philosophisch-Historische Klasse* 1978, tr. 1979
- *Drottningholms slottsteater på Lovisa Ulrikas och Gustaf III:s tid* (Sthm 1981)
- *Les Troupes françaises à Stockholm, 1699–1792. Listes de répertoire*, red. Sven Björkman (Uppsala 1989)
- Bellman, Carl Michael, *Fredmans epistlar. Text- och melodihistorisk utgåva med musiken i reproduktion efter originaltrycket*, textredaktör Gunnar Hillbom & musikredaktör James Massengale, 1–11 (Sthm 1990)
- Benestad, Finn, *Musik och tanke. Huvudlinjer i musikestetikens historia från antiken till vår egen tid* [1977], övers. Nils L. Wallin (Lund 1994)
- Bennich-Björkman, Bo, *Författaren i ämbetet. Studier i funktion och organisation av författärämbeten vid svenska hovet och kansliet 1550–1850*, diss. (Uppsala 1970)
- Benoit, Marcelle (sous la direction de), *Dictionnaire de la musique en France aux XVIIe et XVIIIe siècles* (Paris 1992)
- Bjurström, Per, *Teaterdekoration i Sverige* (Sthm 1964)
- »Scenography at Gripsholm«, i *Gustavian Opera 1991*
- Björkman, Margareta, *Läsarnas nöje. Kommersiella länbbibliotek i Stockholm 1783–1809*, diss. (Uppsala 1992)
- Blomkvist, Magnus, *Nöjeslivet i Stockholm 1773–1806. En förteckning via dags- och veckopressen, trebetygsuppsats i teatervetenskap*, Sthm 1972 (stencil)
- »Ballet in the Royal Opera's Repertoire

- 1773–1806», i *Gustavian Opera* 1991
van Boer Jr, Bertil H., »The Operas of Joseph Martin Kraus», i *Gustavian Opera* 1991
– (ed.), *Gustav III and the Swedish Stage: Opera, Theatre, and other Foibles. Essays in Honor of Hans Åstrand* (Lewiston, Queenston etc. 1993)
– »Johann Gottlieb Naumann: *Gustaf Wasa*», i häfte till CD-skivan J.G. Naumann, *Gustaf Wasa*, Virgin Classics 1995 (se även Swanson & van Boer 1993)
Bolin, Gunnar, m.fl., *Djurgården förr och nu* (Sthm 1925)
Breitholtz, Lennart, »Förberedelser för en svensk talscen under 1770-talet», *Teaterhistoriska studier* (Uppsala 1940)
– *Studier i operan Gustaf Wasa*, Uppsala Universitets Årsskrift 1954
Brenner, Clarence D., *The Theatre Italien: Its Repertory, 1716–1793*, University of California Publications in Modern Philology, LXIII, 1961
Buelow, George J., »Rhetoric and music», i *New Grove M*, 1980
Burke, Peter, *Popular Culture in Early Modern Europe* (London 1978)
– *The Fabrication of Louis XIV* (New Haven & London 1992)
Burman, Carina, *Vältalaren Johan Henric Kellgren*, diss. (Uppsala 1988)
Burney, Charles, *An Eighteenth-Century Musical Tour in France and Italy*, ed. Percy A. Scholes (London, New York etc. 1959)
Byström, Olof, kommentar till C.M. Bellman, *Skriften*, VI (Sthm 1936)
Byström, Tryggve, *Svenska komedien 1737–1754. En studie i Stockholmsteaterns historia* (Sthm 1981)
[de' Calzabigi, Ranieri], övers. Göran Rothman, *Orpheus och Euridice* (Sthm 1773)
– övers. A.F. Ristell [via franskan], *Orphée och Euridice* (Sthm 1786)
Carlson, Marvin, »The Semiotics of Opera Structures», i *Approches de l'opéra / Approaches of the Opera*, Actes du colloque AISS / Proceedings of the IASPA seminar 1984 (Paris 1986)
Castrén, Gunnar, *Gustav Philip Creutz* (Sthm & Borgå 1917)
Chailley, Jacques, »L'apport du vocal et du verbal dans l'interprétation de la musique française classique», i *L'Interprétation de la musique française aux XVIIe et XVIIIe siècles*, ed. Edith Weber (Paris 1974)
Charlton, David, *Grétry and the growth of opéra-comique* (Cambridge 1986)
Chrapovitskij, Alexander Vasiljevitj, *Utdrag ur [...] A. V. Chrapovitskij's dagbok 1787–1792*, övers. och utg. Carl Silfverstolpe (Sthm 1880)
Clément, Catherine, *Opera, or the Undoing of Women*, transl. B. Wing (London 1989)
Coeyman, Barbara, »The Palais Royal Opera House: Court or Public Theater?», otryckt paper, American Society for Eighteenth-Century Studies, mars 1996
Cooper, Martin, *Russian Opera* (London 1951)
Cramér, Ivo, »Gustavian Dances in the Commedia dell'Arte Tradition», i *Gustavian Opera* 1991
Dagligt Allehanda 1773, 1775, 1777–79
Dalhaus, Carl, »Tragödie, Tragédie, Reformoper. Zur *Iphigenie in Aulis* von Euripides, Racine und Gluck», i *Oper als Text* 1986
Dahlberg, Gunilla, »Teaterlivet», i *Den Svenska Litteraturen*, red. Lars Lönnroth & Sven Delblanc, II (Sthm 1988)
– »Till E. K. Maj:ts aflägsnare undersåtare noje», i *Att resa var nödvändigt. Äldre svensk landsortsteater*, red. Claes Rosenqvist & Dag Nordmark (Gideå 1990)
– *Komediantteatern i 1600-talets Stockholm* (Sthm 1992)
von Dalin, Olof, *Svea Rikes Historia*, II (Sthm, 1750)
Dann, Otto, »Introduction», i *Nationalism in the Age of the French Revolution*, 1988
Delblanc, Sven, *Ära och minne. Studier kring ett motivkomplex i 1700-talets litteratur*, diss. Uppsala (Sthm 1965)
Dencker, Nils, »Gamla visor till en Daldansmelodi», i *Dalarnas Hembygds-*

- förbunds tidskrift* 1928 och 1929
- Desvignes, Lucette, »La parodie à la Foire et au Théâtre Italien d'après les recueils de Lesage et de Fuselier«, i *Romanistische Zeitschrift für Literaturgeschichte* 1979:3–4
- Didier, Béatrice, *La Musique des Lumières. Diderot – L'Encyclopédie – Rousseau* (Paris 1985)
- »L'autobiographie d'un musicien: Grétry«, i *Grétry et l'Europe de l'opéra-comique*, sous la direction de Philippe Vendrix (Liège 1992)
- Drottningholms Slottsteater. *Program* 1993 [Sthm 1993], med Ture Rangströms artikel »Zémire och Azor i trollspiegeln«
- Dumont, [Gabriel Pierre Martin], *Parallele de plans des plus Belles Salles de Spectacles d'Italie et de France* (Paris u.å., BMO:s ex; även faksimil, New York 1968)
- von Düben, Gustaf, *Om Lappland och lapparne* (Sthlm 1873)
- Edström, Karl-Olof, *Den samiska musikkulturen. En källkritisk översikt*, diss. [1977] (Göteborg 1978)
- Ehrard, Jean (éd.), *De l'Encyclopédie à la Contre-Révolution: Jean-François Marmontel (1723–1799)* (Clermont-Ferrand 1970)
- Ehrensvärd, Gustaf Johan, *Dagboksanteckningar förda vid Gustaf III:s hof*, utg. E.V. Montan, 1–11 (Sthm 1877–78)
- Ek, Sverker, *Kellgren. Skalden och kulturmännen*, 1–11 (Sthm 1965, 1980)
- »Kellgren som Gluckpionjär i Stockholms Posten 1779–1783«, *Samlaren* 1968
- Elgenstierna, G., *Den introducerade svenska adelns ättartavlor*, 1–IX (Sthm 1925–36)
- Encyclopédie, ou Dictionnaire raisonné des sciences, des arts et des métiers* (Paris: 1754–55; Neufchastel: 1765; Planches x, Paris 1772)
- Engdahl, Horace, *Den romantiska texten. En essä i nio avsnitt*, diss. (Sthm 1986)
- Engländer, Richard, *Johann Gottlieb Naumann als Opernkomponist* (1741–1801) (Leipzig 1922)
- »Kraus' Proserpin. Ett bidrag till Kraus' musikdramatiska stil«, *Svensk tidskrift för musikforskning* 1939
- *Joseph Martin Kraus und die gustavianische Oper* (Uppsala & Leipzig 1943)
- »Gluck und der Norden«, *Acta Musicologica* xxiv, 1952
- Envallsson, Carl, *Svenskt musikaliskt lexikon, efter grekiska, latinska, italienska och franska språken* (Sthm 1802)
- Eriksson, Rut, *En kostymhistorisk studie kring Kungl. Teaterns repertoar från gustaviansk tid till nationalromantikens genombrott*, diss. (Sthm 1974)
- Fafner, Jørgen, *Retorik. Klassisk og moderne. Indføring i nogle grundbegreber*, [1977], 2. oplag (København 1982)
- Fehrman, Carl, *Vin och flickor och Fredmans stråke. Bellman och visans vägar* (Sthm 1977)
- von Fersen, Fredrik Axel, *Historiska skrifter*, utg. R.M. Klinckowström, Sthlm, I–VII (1869), IV (1869), V (1870), VII (1871)
- Fischerström, Johan, *En gustaviansk dagbok. Johan Fischerströms anteckningar för året 1773*, utg. Gustaf Näsström (Sthm 1951)
- Flodmark, Johan, *Stenborgska skådebanorna. Bidrag till Stockholms teaterhistoria* (Sthm 1893)
- *Elisabeth Olin och Carl Stenborg. Två gustavianska sångargestalter* (Sthm 1903)
- »Drottning Ulrika Eleonoras lusthus«, *Samfundet Sankt Eriks Årsbok* 1912
- »Carl Envallsson och hans 'Kronfogdar'«, *Sveriges teaterhistoriska samfund. Årsskrift* 1914
- Fogelmarck, Stig, »Gustav III:s opera«, *Samfundet Sankt Eriks Årsbok* 1949
- »Gustav III:s operahus«, i *Den Svenska Historien* 1979
- Fontenelle, *Oeuvres, Nouvelle édition*, IV (Paris 1758)
- France, Peter, *Racine's Rhetoric* [1965] (Oxford 1970)
- Fumaroli, Marc, »Rhétorique et Dramaturgie: le statut du personnage dans la tragédie classique«, *Revue de la Société d'Histoire du Théâtre* 1972:3

- [Fuzelier, Louis], *Les Festes grecques et romaines* [1723] (Paris 1733)
- Gaiffe, Félix, *Le Drame en France au XVIIIe siècle* [1910] (Paris 1971)
- Gay, John, *Dramatic Works*, ed. J. Fuller, I (Oxford 1983)
- Genette, Gérard, *Palimpsestes. La littérature au second degré* (Paris 1982)
- Girdlestone, Cuthbert, *La Tragédie en musique (1673–1750) considérée comme genre littéraire* (Genève 1972)
- Gjörwell, Carl Christoffer, *En stockholmskrönika ur C.C. Gjörwells brev*, utg. O. Sylwan (Sthm 1920)
- *Carl Chr. Gjörwells brev till Fredrik Sparre 1768–1795*, utg. Arne Munthe, Historiska handlingar 32:1 (Sthm 1938)
- Godechot, Jacques, »The New Concept of the Nation and its Diffusion in Europe«, i *Nationalism in the age of the French Revolution* 1988
- Goedeke, Karl, *Grundriss zur Geschichte der deutschen Dichtung*, Zweite Auflage, v:2 (Dresden 1893)
- Gram Holmström, Kirsten, *Monodrama, Attitudes, Tableaux vivants: Studies on some trends of theatrical fashion 1770–1815*, diss. (Sthm 1967)
- Grave, Floyd K. & Margaret G., *In Praise of Harmony: The Teachings of Abbé Georg Joseph Vogler* (Lincoln & London 1987)
- Grimm, Frédéric Melchior, *Correspondance littéraire, philosophique et critique par Grimm, Diderot, Raynal, Meister, Etc*, éd. Maurice Tourneux, VIII (Paris 1879)
- Groos, Arthur, »Introduction«, i *Reading Opera* 1988
- Grout, Donald Jay, *A Short History of the Opera*, [1947], second edition (New York & London 1965)
- Gukovskii, Grigorii A., »The Empress as Writer«, i *Catherine the Great. A Profile*, ed. Marc Raeff (London, Basingstoke 1972)
- Gustaf III, *Kongl. Maj:ts Tal til Riksens Ständer [...] Den 21 Augusti 1772* (Sthm 1772)
- *Konung Gustaf III:s skrifter*, utg.
- J.G. Oxenstierna, 1–11 (Sthm 1806)
(se även Schück)
- Gustavian Opera: An Interdisciplinary Reader in Swedish Opera, Dance and Theatre 1771–1809* (Sthm 1991)
- Den Gustavianska Baletten*, utställningskatalog, Dansmuseet Stockholm (Sthm 1992)
- Gyllenborg, Gustaf Fredrik, *Mitt lefverne 1731–1775. Själfbiografiska anteckningar*, utg. G. Frunck (Sthlm 1885)
- Göthe, Georg, *Historisk öfversigt af de vittra samfunden i Sverige före Svenska Akademiens stiftelse*, diss. Uppsala (Sthm 1875)
- Haeffner, Johann Christian Friedrich, »Anmärkningar öfver gamla nordiska sången«, i *Svea* 1818
- Haeger, Ellika, »Om de första jojkningsuppteckningarna i Sverige«, STM 1955
- Haeringer, Etienne, *L'Esthétique de l'opéra en France au temps de Jean-Philippe Rameau*, Studies on Voltaire and the eighteenth century 279 (Oxford 1990)
- Haettner Olafsson, Eva, *Fridas visor och folkets visor. Om parodi hos Birger Sjöberg*, diss. Lund (Sthm 1985)
- Hammarlund, K.O., »Munkbromiljö under tre sekler: Piperska palatset, Munkbroteatern och Stora sällskapet«, *Samfundet Sankt Eriks Årsbok* 1958
- Hansell, Kathleen Kuzmick, »Gluck's 'Orpheus och Euridice' in Stockholm. Performance practices on the way from 'Orfeo' to 'Orphée' 1773–1786«, i *Gustavian Opera* 1991
- Hedvig Elisabeth Charlottas dagbok*, övers. och utg. Carl Carlson Bonde, 1–11 (2:a uppl., Sthm 1908–11), 111 (1:a uppl., Sthm 1907)
- Hedwall, Lennart, »Adolf Fredriks och Lovisa Ulrikas tid: Hovmusik och konsert« samt »Stenborgs teater och det svenska sångspeliet«, i *Musiken i Sverige* II, 1993
- Heed, Sven Åke, »Från Gustaf III:s fransyska till Kellgrens libretto«, i program för *Gustaf Wasa* på Stockholmsoperan 1991 [Sthm 1991]
- Hellquist, Magdalena, *Handskriftsstudier till*

- Fredmans epistlar. 2. Variantförteckning = C.M. Bellman, Dikter IV, SFSV* (Västerås 1977)
- von Herder, Johann Gottfried, »Von deutscher Art und Kunst«, i *Deutsche Litteraturdenkmale des 18. und 19. Jahrhunderts* (Berlin 1892)
- *Volkslieder* 1–2 (Leipzig 1778–79)
- Hillbom, Gunnar, *Kring källorna till Fredmans epistlar* (Sthm 1991)
- bidrag till *Musiken i Sverige* II, 1993 (särskilt »Gehörstradering och visparodik«)
 - »Från myt till poesi«, i häfte till CD-skivan Joseph Martin Kraus, *Proserpin, Musica Speciae* 1994
- (se även Bellman 1990)
- Hobsbawm, Eric, »The Nation as Invented Tradition«, i *Nationalism* 1994
- Hof, Sven, »Svenska Skalde-Konsten« (utg. Gustaf Regnér), *Svenske Parnassen* 1785
- Howard, Patricia, »The Positioning of Woman in Quinault's World Picture«, i *Jean-Baptiste Lully: Actes du colloque / Kongressbericht Saint-Germain-en-Laye – Heidelberg 1987*, red. Jerôme de La Gorce & Herbert Schneider (Laaber 1990)
- Hultin, Arvid, *Gustaf Filip Creutz. Hans levnad och vittra skrifter*, SSLF 111 (Helsingfors 1913)
- Hwad Nytt? Hwad Nytt?* 1773, 1777
- Hyltén-Cavallius, Gunnar Olof, *Wären och Wirdarne. Ett försök i Svensk Ethnologi*, 11 (Sthm 1868)
- Högström, Per, *Beskrifning öfwer de til Sveriges Krona lydande Lapmarker* (Sthm 1747)
- [Ivarsdotter]-Johnson, Anna, »SorgMusiken wid Högstsal. Konungens Begräfning. En opera om den tredje Gustaf«, i *Artes* 1987:1
- »Stockholm in the Gustavian Era«, i *Man & Music. The Classical Era* (London 1989)
 - »The Hero and the People. On national symbols in Gustavian opera«, i *Gustavian Opera* 1991
 - »Upptäckten av folkmusiken«, i *Musiken i Sverige* III, 1992
 - »Verket och källorna«, i Naumann 1991 IV
- (se Analyserade verk: *Gustaf Wasa*)
- »Johan Helmich Roman och hans tid« samt »Den gustavianska operan«, i *Musiken i Sverige* II, 1993
- Jarrick, Arne, *Mot det moderna förfnuftet. Johan Hjerpe och andra småborgare i Upplysningstidens Sverige* (Sthm 1992)
- Johannesson, Kurt, *I polstjärnans tecken. Studier i svensk barock*, diss. (Uppsala 1968)
- »Bellman och ceremonierna«, i *Tio forskare om Bellman. Föredrag vid Vitterhetsakademiens symposium 15–17 september 1976* (Sthm 1977)
 - »Retorik eller konsten att övertyga« (Sthm 1990)
- Johannisson, Karin, »Det sköna i det vilda«, i *Paradiset och vildmarken*, utg. Tore Frängsmyr (Sthm 1984)
- Johnson, James H., *Listening in Paris: A Cultural History* (Berkeley, Los Angeles etc. 1995)
- JosephII und Katharina von Russland: Ihr Briefwechsel*, hrsg. Alfred Ritter von Arneth (Wien 1869)
- Kellgren, Johan Henric, *Johan Henrik Kellgrens brev till Abraham Niclas Clewberg*, utg. Henrik Schück, SSLF 27 (Helsingfors 1894)
- *Samlade Skrifter*, utg. Sverker Ek, Allan SJöding, Otto Sylwan & Birgitta Schyberg, SFSV 9, Sthm, I (1936–37), III (1941–42), IV (1940–44), V:1–2 (1945–47), VI (1922–23), Kommentar VII:1 (1938–60), VII:2 (1981–), IX (1933–35) – cit. »ss«
- Kibédi Varga, A., *Rhétorique et littérature. Etudes de structures classiques* (Paris 1970)
- Kintzler, Catherine, *Poétique de l'opéra français de Corneille à Rousseau* (Paris 1991)
- Klemming, G.E., *Sveriges dramatiska litteratur till och med 1875* (Sthm 1863–79)
- & Nordin, J.G., *Svensk boktryckerihistoria 1483–1883* (Sthm 1883)
- Kongl. Svenska Theatern*, I–IV (Sthm 1778), V (Sthm 1779), VI (Sthm 1785)
- Kraus, Joseph Martin, *Etwas von und über Musik fürs Jahr 1777*, hrsg. Friedrich W.

- Riedel (München & Salzburg 1977)
 (se även Leux-Henschen 1978)
- Kungörelse [ang. undvikande av trängsel vid Operabusets invigning 30.9.1782],
 27.9.1782, i Årstrycket 1782
- Kölving, Ulla & Carriat, Jeanne, *Inventaire de la Correspondance littéraire de Grimm et Meister, 1–111*, Studies on Voltaire and the eighteenth century 225–227 (Oxford 1984)
- Lagerbring, Sven, *Swea Rikes Historia, Ifrån De äldsta tider Til De närvarande*, 11 (Sthm 1773)
- Lagerroth, Ulla-Britta m.fl. (red.), *I musernas tjänst. Studier i konstarternas interrelater* (Sthm 1993)
- m.fl. (red.), *Interart Poetics: Essays on the Interrelations of the Arts and Media* (Amsterdam & Atlanta 1997)
- La Gorce, Jérôme de, *Berain, Dessinateur du Roi Soleil* (Paris 1986)
- Lagrange, Henri, *Le Théâtre et le public à Paris de 1715 à 1750* (Paris 1972)
- Lamm, Martin, »Bidrag till kännedomen om Kellgrens journalistiska verksamhet i Stockholmsposten«, *Samlaren* 1913
- Lancaster, H. Carrington, *The Comédie Française 1701–1774: Plays, Actors, Spectators, Finances*, Transactions of the American Philosophical Society, Philadelphia, New Series, vol. 41:4, 1951
- Landen, Leif, *Gudmund Jöran Adlerbeth. En biografisk och litteraturhistorisk studie med tonvikt på Poetiska Arbeten 1803*, diss. (Lund, 1973)
- Lange, Sven, »Stil och språk i Gyllenborgs Birger Jarl och Hallmans Skeppar Rolf«, i Sven Lange & Magnus Röhl, *Furstligt och folkligt. Om Gyllenborgs Birger Jarl och Hallmans Skeppar Rolf*, Meddelanden från Institutionen för nordiska språk vid Stockholms universitet nr 21 (Sthm 1986)
- La Serre, [Jean-Louis-Ignace de], *Pirame et Thisbé* [1726], (Paris 1771)
- Lauaret, Jacqueline, »Une épopee en prose au XVIIIe siècle: Les Incas ou la destruction de l'Empire du Pérou«, i Ehrard 1970
- Lenngren, Anna Maria, *Samlade Skrifter*,
- utg. Theodor Hjelmqvist & Karl Warburg, *SFSV* 6, 1–111 (Sthm 1917–26) – cit. »ss«
- Lesure, François, *L'Opéra classique français. XVIIe et XVIIIe siècles* (Genève 1972)
- Leux-Henschen, Irmgard, *Joseph Martin Kraus in seinen Briefen* (Sthm 1978)
- »Anonyme musikästhetische Beiträge der Stockholmer Zeit 1779–1781«, [Joseph Martin Kraus Gesellschaft, (Buchen 1982)]
- af Leopold, Carl Gustaf, *Samlade skrifter*, 11, 2. uppl. (Sthm 1815)
- Levertin, Oscar, *Teater och drama under Gustaf III. Literaturhistorisk studie* (Sthm 1889)
- *Gustaf III som dramatisk författare. Literaturhistorisk studie* (Sthm 1894)
- *Johan Wellander. Literaturhistorisk studie öfver skiftet mellan frihetstiden och den gustavianska tiden* (Upsala 1896)
- Libby, Dennis, »Italy: Two Opera Centres«, *Man and Music* 1989
- Lindenberger, Herbert, *Opera: The Extravagant Art* (Ithaca & London 1984)
- Lindström, Sven, »'Vermländigarne' och det svenska-folkliga sångspelet intill 19:de seklets mitt«, *STM* 1926
- Literatur und Musik. Ein Handbuch zur Theorie und Praxis eines komparatistischen Grenzgebietes*, hrsg. Steven Paul Scher (Berlin 1984)
- Loenbom, Samuel, *Handlingar till Konung Carl XI:tes Historia*, XLIX (Sthlm 1768)
- The London Stage 1660–1800*, ed. Emmett L. Avery, II (Carbondale Illinois 1960)
- Lully [Jean-Baptiste], *Proserpine* [partitur] (Paris 1680)
- *Proserpine* [klaverutdrag], éd. Théodore de Lajarte, Chefs d'œuvre de l'opéra français (Paris [1883])
- Lundström, Gösta, »Carl Israel Hallman«, *SBL* 18 (Sthm 1969–71)
- Lönnroth, Erik, *Den stora rollen. Kung Gustaf III spelad av honom själv* (Sthm 1986)
- »Sweden«, i *Nationalism in the Age of the French Revolution* 1988
- »Prologue«, i *Gustavian Opera* 1991

- Malm, Mats, *Minervas äpple. Om diktsyn, tolkning och bildspråk inom nordisk göticism*, diss. Göteborg (Sthm 1996)
- Man & Music: The Classical Era*, ed. Neal Zaslaw (London 1989)
- Manderström, Christopher, *Tal Hållet För Kongl. Svenska Vitterhetens Akademien [inträdestal]* (Sthm 1773)
- [–] *Prologue til parodien Casper och Dorothea* (Sthm 1775)
- Marmontel, [Jean-François], *Les Incas, ou La destruction de l'Empire du Pérou*, I–II (Paris 1777)–1777a
- »Essai sur les révolutions de la musique en France«, i *Oeuvres complètes*, VII (Liège 1777)–1777b
- Massengale, James, *Systerligt förente. En studie i Bellmans musikalisk-poetiska teknik* (Sthm 1979)
- bidrag till *Musiken i Sverige* II, 1993, särskilt »Carl Michael Bellman – mellan parodi och tonsättning« (se även Bellman 1990)
- Metastasio, Pietro, *Opere*, red. Mario Fubini (Milano & Napoli 1968)
- Michelessi, [Domenico], *Inträdes Tal Uti K:gl. Wéten-skaps Academien [...]* (Sthm 1772)
- Molander, Marianne, éd., *Le Comte de Creutz. Lettres inédites de Paris 1766–1770*, diss. (Göteborg 1987)
- Mongréden, Jean, »Paris: the End of the Ancien Régime«, i *Man and Music* 1989
- Mooser, Aloys, *Annales de la musique et des musiciens en Russie au 18e siècle*, II (Genève 1951)
- Morales, Olallo & Norlind, Tobias, *Kungl. Musikaliska Akademien 1771–1921. Minneskrift* (Sthm 1921)
- Musiken i Sverige*, I, *Forntiden – 1720*, red. Leif Jonsson m.fl. (Sthm 1994); II, *Frihetstid och gustaviansk tid*, 1720–1810, red. Leif Jonsson & Anna Ivarsdotter-Johnson (Sthm 1993); III, *Den nationella identiteten*, 1810–1920, red. Leif Jonsson & Martin Tegen (Sthm 1992)
- Nationalism*, red. John Hutchinson & Anthony D. Smith (Oxford & New York 1994)
- Nationalism in the Age of the French Revolution*, ed. Otto Dann & John Dinwiddie (London & Ronceverte 1988)
- Neiarendam, Klaus, *Caroline Walter. Personlighed og skuespilkunst* (København 1983)
- The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, ed. Stanley Sadie, I–XX (London, Washington etc. 1980)–cit. *New Grove M*
- The New Grove Dictionary of Opera*, ed. Stanley Sadie, I–IV (London & New York 1992)–cit. *New Grove O*
- Neubauer, John, *The Emancipation of Music from Language: Departure from Mimesis in Eighteenth-Century Aesthetics* (New Haven & London 1986)
- Nordenfors, Ola, »Känslans kontrapunkt«. *Studier i den svenska romansen 1900–1950*, diss. (Uppsala 1992)
- Nordensvan, Georg, *Svensk teater och svenska skådespelare från Gustav III till våra dagar*, I (Sthm 1917)
- Nordin Hennel, Ingeborg, *Mod och Försakelse. Livs- och yrkesbetingelser för Konglig Theaterns skådespelerskor 1813–1863* (Hedemora 1997)
- Nordisk kvinnolitteraturhistoria* I, red. Elisabeth Möller Jensen, Eva Haettner Aurelius & Anne-Marie Mai (Höganäs 1993)
- Odhner, C.T., *Sveriges politiska historia under konung Gustaf III:s regering*, II (Sthm 1896)
- Ohlin, Barbro, »Du Pont de Nemours écrit à Carl Fredrik, comte de Scheffer«, i *Influences. Relations culturelles entre la France et la Suède*, red. Gunnar von Proschwitz (Göteborg 1988)
- Olaus Magnus, *Historia om de nordiska folken*, I (Sthm 1976)
- Olausson, Magnus, »Tournaments and Carousels in the Gustavian Era«, i *Gustavian Opera* 1991 – *Den Engelska Parken i Sverige under*

- gustaviansk tid*, diss. (Sthm 1993)
- Oper als Text. Romanistische Beiträge zur Libretto-forschung*, hrsg. Albert Gier (Heidelberg 1986)
- Oreglia, Giacomo, »Sveriges språkrör Michelessi«, *Sv D* 11.7.1981
- Outier, Reginaud, *Journal d'un Voyage au Nord, en 1736 et 1737* (Paris 1744)
- Performance Practice. Music after 1600*, red. Howard Mayer Brown & Stanley Sadie (Basingstoke, New York 1990)
- Peyronnet, Pierre & Landy, Rémy, »Dramaturgie textuelle et dramaturgie musicale«, i *L'Opéra au XVIIIe siècle. Actes du colloque organisé à Aix-en-Provence [...] 1977* (Aix-en-Provence 1977)
- Pfister, Manfred, *Das Drama. Theorie und Analyse* (München 1977)
- Piron, [Alexis], *Gustave* (Paris 1733)
- Pitou, Spire, *The Paris Opera: An Encyclopedia of Operas, Ballets, Composers and Performers*, I, (Westport, Connecticut, & London 1983)
- von Platen, Magnus, »Den vittra mamsell Malmstedts«, i förf. 1700-tal. *Studier i svensk litteratur* (Sthm 1963)
- »Furstar och författare. Hoven och teaterlivet under 1770-talet«, *Livrustkammaren* 18:6–7, 1990
- Portal, Maryvonne, »'Les Incas', de l'Histoire au roman philosophique«, i Ehrard 1970
- von Proschwitz, Gunnar, »Gustave III et les Lumières: l'affaire de Bélisaire«, *Studies on Voltaire and the eighteenth century*, 26 (Genève 1963)
- éd., *Gustave III par ses lettres* (Sthm 1986)
 - *Gustaf III. Mannen bakom myten* ([Höganäs] 1992)
- [Quinault, Philippe], *Proserpine* (Paris 1680)
- »Proserpine«, i *Recueil general des opera representez par L'Academie royale de musique [...], II* (Paris 1703)
- Quintilian (Quintilianus), *Institutio oratoria*, with a translation by H.E. Butler, Loeb Classical Library, I, [1920], (London & Cambridge, Mass. 1963)
- Rameau, Jean-Philippe, »La Princesse de Navarre«, i *Oeuvres complètes*, sous la direction de C. Saint-Saëns, XI (Paris 1906)
- Rangström, Lena, *Kläder för tid och evighet. Gustaf III sedd genom sina dräkter*, *Livrustkammaren* (Sthm 1997)
- Reading Opera*, ed. Arthur Groos & Roger Parker (Princeton 1988)
- Rebel, [François], & Francoeur, [François], *Pirame et Thisbé* (Paris 1726)
- [Regnér, Gustaf], *Tankar om Svenska Theatern och Förslag Til Dess upphjelplande* (Sthm 1780)
- [Rémond de Saint-Mard, Toussaint], *Réflexions sur l'opéra* (La Haye 1741) KB:s ex
- Rheen, Samuel, »En kort Relation om Lapparnes Lefwarne och Sedher, wijd-Skiepellsser, sampt i många Stycken Grofwe wildfarellsser«, i *Svenska Landsmål* XVII (Upsala 1897)
- Rice, John A., »Vienna under Joseph II and Leopold II«, i *Man and Music* 1989
- Roempke, Gunilla, »Historien om de Gustavianska dansarna«, i *Den Gustavianska baletten* (Sthlm 1992)
- *Vristens makt. Dansös i mätressernas tidevarv* (Sthm 1994)
- Rosand, Ellen, *Opera in Seventeenth-Century Venice: The Creation of a Genre* (Berkeley, Los Angeles etc. 1991)
- Rougemont, Martine de, *La Vie théâtrale en France au XVIIIe siècle. Etat présent des connaissances et des méthodes de recherche* (Paris & Genève 1988)
- Rousseau, Jean-Jacques, *Lettre sur la musique française* och *Dictionnaire de musique*, båda i *Oeuvres complètes*, V, *Ecrits sur la musique, la langue et le théâtre*, Pléiade (Paris 1995)
- Röhl, Magnus, »Ett svenskt författaröde: Om Carl Israel Hallmans eftermåle i svensk litteraturkritik och litteraturhistoria«, i *Furstligt och folkligt* 1986 (se ovan Lange)
- Sahlin, Gunnar, *Författarrollens förändring och det litterära systemet 1770–1795*, diss. (Sthm 1989)
- Schafhärtl, Karl Emil von, *Abt Georg Joseph Vogler. Sein Leben, Charakter und*

- Musikalisches System [...] (Augsburg 1888)*
- Schefferus, Johannes, *Lapponia* (Francofurti 1673)
- *Lappland*, övers. Hjalmar Sundin, utg. Ernst Manker (Sthm 1956)
- Schepelern, Gerhard, *Operaens historie i Danmark 1634–1757*, København 1995
- Schneider, Herbert, »Proserpine« [Lully], i Benoit 1992
- Schueller, Herbert M., »Literature and Music as Sister Arts: An Aspect of Aesthetic Theory in Eighteenth-Century Britain«, i *Literatur und Musik* 1984
- Schück, Henrik (utg.), *Gustav III:s och Lovisa Ulrikas brevväxling*, 1–11, Svenska Akademiens handlingar ifrån år 1786, 1917–18, 29–30 (Sthm 1918–19)
- Schyberg, Birgitta, förförd till faksimilutgåva av *Gustaf Wasa* (regiexemplaret G 26, KTA), stencil, [Teatervetenskapliga inst.], Sthm 1979
- »'Gustaf Wasa' as Theatre Propaganda«, i *Gustavian Opera* 1991
- Seaman, Gerald, »The Rise of Russian Opera«, i *New Oxford History of Music*, VII (London etc. 1973)
- de Ségur, Louis-Philippe, *Mémoires ou Souvenirs et Anecdotes*, III (Paris 1827)
- Seton-Watson, Hugh, »Old and New Nations«, i *Nationalism* 1994.
- Silfverstolpe, Carl, *Om kejsarinnan Katerina II:s opera Gore-Bagatyj* (Sthm 1880)
- Skuncke, Marie-Christine, *Sweden and European Drama: a study of translations and adaptations 1772–1796*, diss. Cambridge (Uppsala 1981)
- *Gustaf III – Det offentliga barnet. En prins retoriska och politiska fostran* (Sthm 1993)
 - »Retorik och opera. Exemplet Gustaf Wasa«, i *Retoriska frågor. Texter om tal och talare från Quintilianus till Clinton tillägnade Kurt Johannesson*, red. Christer Åsberg (Sthm 1995)
 - »Att göra 'dygd' till 'pölsa'. Tre parodier av Hallman och Stenborg«, i *Fiktionens förvandlingar. En vänbok till Bo Bennich-Björkman den 6 oktober 1996*, red. Dag Hedman & Johan Svedjedal (Uppsala 1996)
- Smith, Patrick J., *The Tenth Muse: A Historical Study of the Opera Libretto [1970]* (London 1971)
- Solen och Nordstjärnan. Frankrike och Sverige på 1700-talet*, Nationalmusei utställningskatalog nr 568 (Höganäs 1993)
- Sperling, Martina, »Christoph Willibald Glucks 'Iphigénie en Tauride' im Stockholm des Gustavianischen Zeitalters« [otryckt magisteravh.], Universität Salzburg 1994
- Starobinski, Jean, »L'opéra et les échappées«, i 1879–1979. *Le Grand Théâtre de Genève: Reflets d'aujourd'hui* (Genève 1979)
- Stenström, Johan, *Aniara. Från versepos till opera*, diss. Lund (Malmö 1994)
- Stenström, Thure, »Bach på svenska. Om Matteuspassionen som svenskt ordkonstverk«, i *Analytica. Studies in the description and analysis of music in honour of Ingmar Bengtsson, 2 March 1985* (Sthm 1985)
- Stockholms Posten* 1778–80, 1782, 1786–88
- Strand, Sigfrid, »Operainstitutionen under Gustaf III. Organisation och arbetsfördelning«, trebetygsuppsats i musikforskning, Stockholm 1966 (stencil)
- Stribolt, Barbro, »Dugourcs och Desprez' insatser för den nationella svenska operan«, i *Solen och Nordstjärnan* 1993
- »Desprez's Work as Set Designer in Sweden«, i van Boer 1993
 - & Cederlöf, Ulf, »Scenografen«, i *Louis Jean Desprez. Tecknare, Teaterkonstnär, Arkitekt*, utställningskatalog, Nationalmuseum (Sthm 1992)
- Stähle, Anna Greta, »Sveriges första balett-kritiker [Kellgren]«, i *Den Gustavianska Baletten* 1992
- Sulzer, Johann Georg, *Allgemeine Theorie der Schönen Künste [1771–74]*, zweyte verbesserte Auflage, I–IV (Leipzig 1778–79) (se även Baker & Christensen 1995)
- Sundström, Einar, »Francesco Antonio Uttini som musikdramatiker«, *Svensk tidskrift för musikforskning* 1963
- Svanfeldt, Gunnar, *Posten 1768–1769 och dess författare*, diss. (Uppsala 1937)
- Svedjedal, Johan, *Författare och förläggare*

- och andra litteratursociologiska studier*
(Hedemora 1994)
- Svenska Akademiens Ordbok* (SAOB), XVIII
(Lund 1949)
- Den Svenska Historien*, andra upplagan,
del 10, red. Claes Wannerth (Sthm 1979)
- Den Swenska Humblegårds-Theatren*, I–II
(Sthm u.å) KB:s ex
- Svenske Parnassen* 1785, 1786
- Svenskt biografiskt lexikon* (Sthm 1918–)
- Swanson, Alan, »Parodies: the Gustavian Mirror«, i *Gustavian Opera* 1991
- »Kellgren's libretto to *Proserpin*«, i van Boer 1993 (cit. 1993a)
 - »Kellgren the librettist«, *Tijdschrift voor Skandinavistiek* 14:2, 1993 (cit. 1993b)
 - »Anna Maria Malmstedt and the Swedish Musical Theatre«, *Scandinavica* vol. 36:2, 1997
 - & van Boer, Bertil, »A Swedish Reinterpretation of Handel's *Acis and Galatea*«, *Scandinavian Studies*, 65:1, 1993
- Sylwan, Otto, *Den svenska versen från 1600-talets början*, II, *Perioden 1772–1809* (Göteborg 1931)
- Sörlin, Sverker, »Fransmäns resor i det exotiska Lappland«, i *Solen och Nordstjärnan* 1993
- Teateralmanacka 1779, 1781, 1782, 1783, 1784, 1785, 1786, 1787, 1788, 1789 (varierande titlar; 1779: *Kongl. Svenska Theaterns Almanach*, för året 1779)
- Tegen, Martin, »Inledning«, i Vogler 1973 (se Analyserade verk: *Gustav Adolf och Ebba Brahe*)
- »'Thetis och Pelée'. An opera's successive transformations«, i *Gustavian Opera* 1991
 - »Åhlström, musikförslagen och sällskapsvisan«, i *Musiken i Sverige*, II, 1993
- Teuber, Oskar, *Das k.k. Hofburgtheater seit seiner Begründung = Die Theater Wiens* II:1 (Wien 1896)
- Thorild, Thomas, *Samlade Skrifter*, utg. S. Arvidson, SFSV 15, III (Sthm 1944)
- Traditioner af Swenska Folk-Dansar*, utg. Arvid August Afzelius & Olof Åhlström (Sthm 1814–15)
- von Troil, Uno, »Utdrag ur Uno v. Troils Resejournal«, *Svenska Memoarer och Bref*, I, utg. Henrik Schück (Sthm 1900)
- Underrättelse [om drottningens kyrkotagning]*, i Årstrycket 1782
- Unger, Hans-Heinrich, *Die Beziehungen zwischen Musik und Rhetorik im 16.–18. Jahrhundert* (Würzburg 1941, facsimil Hildesheim & New York 1979)
- Vahlne, Bo, *Nyinredningen av Rosersbergs slott 1797–1818 – en ikonologisk studie*, diss. (Sthm 1988)
- Walin, Stig, *Kungl. Svenska Musikaliska Akademien. Förhistoria, första stadgar och instiftande*, Uppsala Universitets Årsskrift 1945:4
- Warburg, Karl, *Anna Maria Lenngren*, 2:a uppl (Sthm 1917)
- Weisstein, Ulrich (ed.), *The Essence of Opera* (London 1964)
- »Librettology: The Fine Art of Coping with a Chinese Twin«, *Komparatistische Hefte* 1982:5–6; svensk översättning (av J. Stenström) i Lagerroth 1993
 - »How to Read an Opera: Some Methodological Remarks with Examples Drawn from Mozart's *Zauberflöte*«, i Lagerroth 1997
- Vendrix, Philippe, sous la direction de, *L'Opéra-comique en France au XVIIIe siècle* (Liège 1992)
- Venturi, Franco, *Settecento riformatore*, III: *La prima crisi dell'Antico Regime 1768–1776* (Torino 1979)
- Vickers, Brian, *In Defence of Rhetoric* (Oxford 1988)
- Widmalm, Sven, »Astronomi och upplysning. Gradmätningsexpeditionen i Tornedalen« i *Solen och Nordstjärnan* 1993
- Wokler, Robert, *Rousseau* (Oxford & New York 1995)
- Wollin, Nils G., *Desprez i Sverige. Louis Jean Desprez' verksamhet 1784–1804* (Sthm 1936)
- Voltaire, *Oeuvres complètes*, V / Théâtre, IV (Paris 1877)

- Wretö, Tore, *Folkvisans upptäckare.*
Receptionsstudier från Montaigne och Schefferus till Herder (Uppsala 1984)
Wälsignade Tryckfriheten 1782
- Żórawska-Witkowska, Alina, *Muzyka na dworze i w teatrze Stanisława Augusta* (Warszawa 1995)
- Åhlén, Carl-Gunnar, »En doft av finkel från Händels herdepar« [rec. av Casper och Dorotea på Skansen], *Sv D 21.7.1996*
- Åstrand, Hans, »'Gustaf Wasa' as Music Drama«, i *Gustavian Opera* 1991
- Årstrycket = *Kongl. Placater, Resolutioner, Förordningar och Påbud*, 1772, 1782

CD-skivor (ett urval)

- Gustavianska Hovkapellmästare, Musica Sveciae* 1989, MSCD 407 (bl.a. instrumentalmusik ur *Thetis och Pelée, Amphion, Cora och Alonzo*)
- Gustaviansk opera, Musica Sveciae* 1991, MSCD 426 (utdrag ur *Thetis och Pelée, Cora och Alonzo, Amphion samt Electra*)
- J.C.F. Haeffner, *Electra*, *Musica Sveciae* 1993, CAP 22030:1–2
- J.M. Kraus, *Arie e Cantate*, *Musica Sveciae* 1990, MSCD 424 (bl.a. utdrag ur *Proserpin*)
 – *Proserpin*, *Musica Sveciae* 1994, MSCD 422–423
 – *Sorgemusik över Gustav III*, *Musica Sveciae* 1988, MSCD 416
- J.G. Naumann, *Gustaf Wasa*, Virgin Classics 1995, VCD 5 45148 2

FÖRKORTNINGAR

- BMO Bibliothèque-Musée de l'Opéra, Paris
BN Bibliothèque Nationale, Paris
D All *Dagligt Allehanda*
DTM Drottningholms Teatermuseum, Stockholm
egh egenhändig
G Gustaf III
KB Kungliga Biblioteket, Stockholm
KTA Kungliga Teatrarnas arkiv, Stockholm
KVAB Vetenskapsakademiens bibliotek, Stockholm
LU Lovisa Ulrica
NM Nationalmuseum, Stockholm
New Grove M *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*
New Grove O *The New Grove Dictionary of Opera*
RA Riksarkivet, Stockholm
SAOB *Svenska Akademiens Ordbok*
SBL *Svenskt biografiskt lexikon*
SFSV Svenska Författare utgivna av Svenska Vitterhetssamfundet
SMB Statens Musikbibliotek, Stockholm
SSA Stockholms Stadsarkiv
SSLF Skrifter utgivna av Svenska Litteratursällskapet i Finland
STM *Svensk tidskrift för musikforskning*
St P *Stockholms Posten*
Sv D *Svenska Dagbladet*
UUB Uppsala universitetsbibliotek

VERKREGISTER

Verkregistret tar upp musikdramatiska verk och talpjäser som nämns i den löpande texten. Efter titeln anges textförfattare/tonsättare (t.ex. Kellgren/Kraus). Förfortningen AV innebär att verket tas upp under Analyserade verk s. 385 ff.

Acis och Galatea. Lalin/Händel, Johnsen & Lalin 72, 195, 196, 201, 202, 204, 205–208, 212, 214–216. AV
 Adonis och Proserpina. Kellgren/Frigel (fragment) 81, 82
 Aeglé. Laujon, övers. Adlerbeth/Johnsen 76, 78
 Aeneas i Carthago. Ke'lgren/Kraus 16, 88, 89, 102, 356
 Agnès de Chaillot. Biancolelli & Le Grand/Mouret 199
 Alceste. Calzabigi/Gluck 13, 18
 Alceste. Wieland/Schweitzer 21, 58
 L'Amitié à l'épreuve. Favart & Voisenon/Grétry 46, 48
 Amphion. Thomas, övers. Adlerbeth/Naumann 80, 91, 125, 245–266. AV
 Andromeda. Sacchini 272
 Aniara. Martinson & Lindegren/Blomdahl 40
 Arlequin förvandlad till en engelsk dogg. Anon. 195
 Armide. Quinault, övers. Ristell/Gluck 286
 The Beggar's Opera. Gay/Pepusch 200, 223
 Birger Jarl. Gustaf III, Gyllenborg & Adlerbeth/Uttini 42, 43, 72–80, 89, 90, 109, 113, 196, 204, 209, 213–224, 243, 266–272, 306–314. AV
 Boris Godunov. Pusjkin & Musorgskij/Musorgskij 241
 Brynhilda. Dalin 70

Casper och Dorotea. Hallman/Stenborg 195, 196, 200–225. AV
 The Comedy of Errors. Shakespeare 238
 Cora och Alonzo. Adlerbeth/Naumann 42, 80, 89–100, 103, 113, 121, 123, 124, 125, 127, 257. AV
 Cosí fan tutte. Da Ponte/Mozart 20
 Dido and Aeneas. Tate/Purcell 131
 Didon. Marmontel/Piccinni 111
 Disa. Messenius 236
 Divertissement [...] den 21 januari 1781. Kellgren/anonym 272–275. AV
 Don Giovanni. Da Ponte/Mozart 20, 321
 Drottning Christina. Gustaf III & Kellgren 243
 Egérie. Saint-Foix 277, 284
 En majdag i Värend. Böttiger/J.F. Berwald 326
 Die Entführung aus dem Serail. Stephanie/Mozart 21
 Ernelinde. Poinsinet/Philidor 102
 L'Europe galante. La Motte/Campra 48
 Les Festes grecques et romaines. Fuzelier/Collin de Blamont 52, 69
 Les Fêtes d'Hébé. Mondorge/Rameau 77, 78
 Fevej. Katarina II, Trediakovskij & Lomonosov/Pasjkevitj 347
 Finkel, eller det underjordiska brännvinsbränneriet. Hallman 195, 223, 224
 Frigga [el. Oden och Frigga]. Gustaf III 277, 278
 Frigga. Gustaf III & Leopold/Åhlström 12, 22, 266, 277–289, 306. AV
 Friskytten. Kind/von Weber 241
 Furst Igor. Stasov & Borodin/Borodin 241

- Gaston et Bayard. de Belloy 78
 Gorebogatyr Kosometovitj. Katarina II &
 Chrapovitskij/Martín y Soler 233,
 345–353. AV
 Gustaf Adolf och Ebba Brahe. Gustaf III
 12, 243
 Gustaf Adolf och Ebba Brahe. Gustaf III &
 Kellgren/Vogler 12, 13, 16, 32, 109, 243,
 336–340. AV
 Gustaf Adolfs ädelmod. Gustaf III 243
 Gustaf Ericsson i Dalarne. Envallsson/
 Stenborg 326–336. AV
 Gustaf Ericsson Wasa. Michelessi, von
 Brahm m.fl. 56–61, 101, 102, 103, 105,
 106, 110, 111, 112, 113, 115, 243
 Gustaf Wasa. Gustaf III & Kellgren/
 Naumann 9, 10, 13, 16, 25, 30, 31, 32, 34,
 38, 42, 56, 61, 80, 88, 89, 90, 100–113,
 123, 129, 132, 146, 147, 155, 181–194,
 243, 260, 266, 304, 327, 336, 345, 346,
 354. AV
- Herregårdshögtiden. Envallsson/Zander
 301. AV
- Idomeneo. Varesco/Mozart 70
 Les Indes galantes. Fuzelier/Rameau 91, 100
 Inès de Castro. La Motte 199
 Iphigenie. Adlerbeth (efter Racine) 89,
 90, 96
 Iphigénie en Aulide. Du Roullet/Gluck 18
 Iphigénie en Tauride. Guillard/Gluck 130
 Iphigenie uti Auliden. Du Roullet, övers.
 Manderström/Gluck 80
 Iphigenie uti Tauriden. Guillard, övers.
 Ristell/Gluck 147
 Ismene. Oidentifierad 60
- Die Jagd. Weisse/Hiller 21
- Konung Gustaf Adolphs Jagt. Ristell/
 Stenborg 327, 328, 336
 Konung Rikhard Lejonhjerta. Sedaine, övers.
 Envallsson/Grétry 28
 Kronfogdarne se Slätter-Ölet, Eller
 Kronfogdarne
- Lucile. Marmontel, övers. Malmstedt/Grétry
 72, 133, 134
- A Midsummer Night's Dream. Shakespeare
 52
- Le Nozze di Figaro. Da Ponte/Mozart 20
- Oden och Frigga se Frigga
 L'Oracle. Saint-Foix 277
 Orfeo ed Euridice. Calzabigi/Gluck 18, 72,
 121, 126, 169
 Orpheus och Euridice. Calzabigi, övers.
 Rothman/Gluck 72, 80, 121, 126, 261
 Orphée och Euridice. Moline efter Calzabigi,
 övers. Ristell/Gluck 126
- La Partie de chasse de Henri IV. Collé 327
 Petis och Telée. Hallman/Stenborg 71, 195,
 196, 204–224. AV
- Phèdre. Racine 98
 Pirame et Thisbé. La Serre/Rebel &
 Francoeur 52, 69
 Den politiske kannstöparen. Holberg 195
 La Princesse de Navarre. Voltaire/Rameau
 73–80, 267, 269, 307
 Proserpin. Kellgren/Kraus 42, 80, 81–88,
 98, 101, 113, 125, 132, 155, 160, 166–180,
 181, 191, 194, 258, 272. AV
 Proserpine. Quinault/Lully 82–87, 160–166,
 178
 Psyché. Molière, Corneille & Quinault/
 Uttini 45
- Richard III. Shakespeare 102, 109
 Richard Coeur-de-Lion. Sedaine/Grétry 20
 Le Roi et le Fermier. Sedaine/Monsigny 327,
 328
- La Serva Padrona. Federico/Pergolesi 321
 Silvie. Laujon, övers. Manderström/Berton
 & Trial 307
 Siri Brahe och Johan Gyllenstierna.
 Gustaf III 243
 Skeppar Rolf. Hallman/Stenborg 195, 196,
 204–224, 312, 313, 315. AV
 Slätter-Ölet, Eller Kronfogdarne. Envallsson
 28, 132, 146–153, 324. AV
 Soliman den II eller De tre sultaninnorna.
 Favart, övers. Oxenstierna/Kraus 136
 Sveas högtid. Gyllenborg/Zellbell d.y.
 302–306, 314. AV

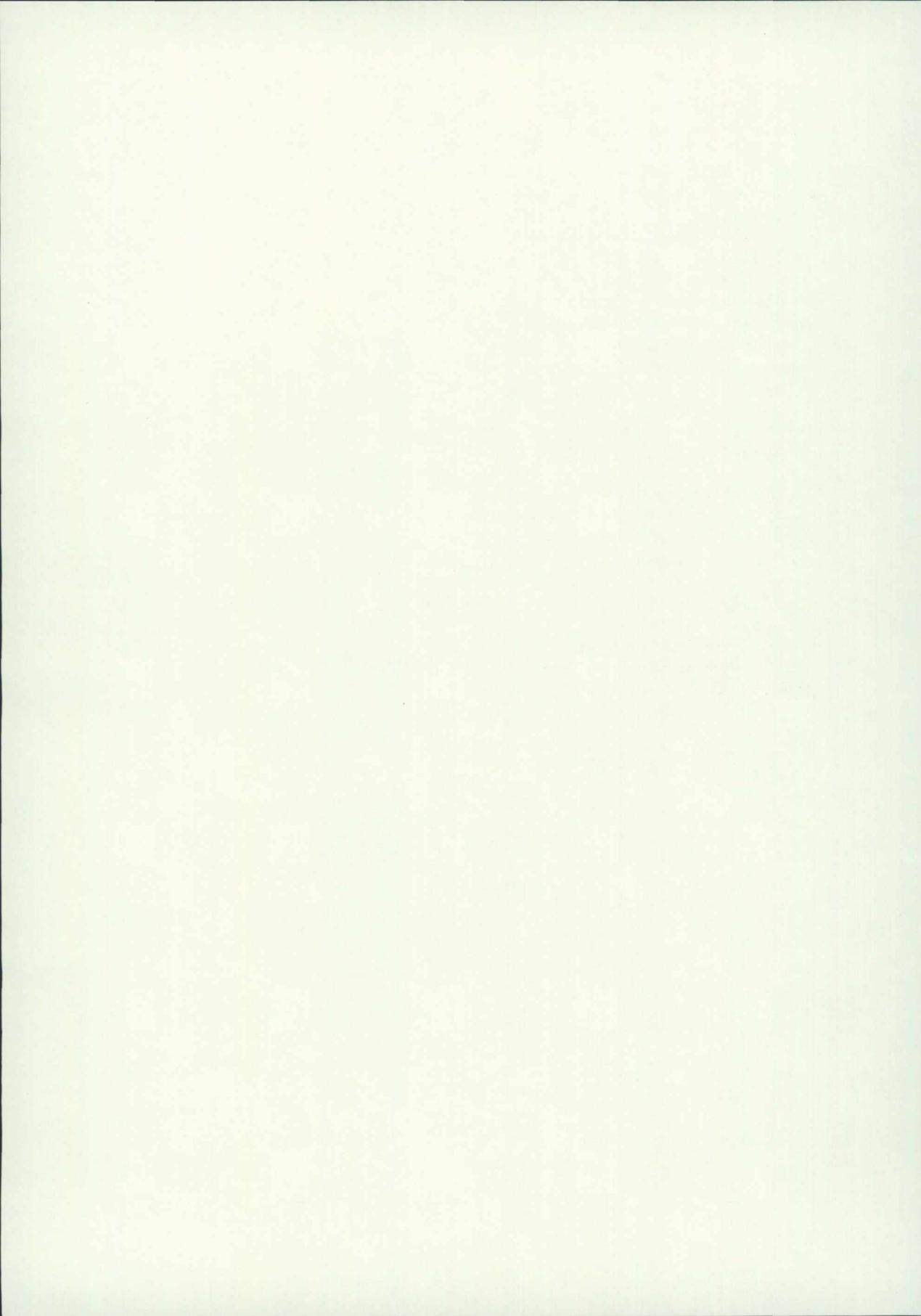
Syrinx eller Then uti vass förvandlade
vattu-nymphen. Lalin eller Lindahl 118

Tartuffe. Molière 108, 195
Thetis et Pelée. Fontenelle/Colasse 63–65,
68, 85, 114, 115
Thetis och Pelée. Gustaf III & Wellander/
Uttini 9, 24, 39, 42, 54, 55, 60, 61–72, 92,
100, 112, 113, 115, 125, 132, 155–160,
195, 196, 204, 209, 210, 212, 213, 214. AV
Tillfälle gör tjufven. Hallman & Armfelt
215, 318–326. AV
Tom Jones. Poinsinet/Philidor 20
Trollflöjen. Schikaneder/Mozart 170, 356

Les Vendangeurs, ou Les Deux Baillis.
Piis & Barré 146

Ynke Hielte (Gorebogatyr Kosometovitj).
Katarina II & Chrapovitskij, övers. Afino-
genova & Björkegren/Martín y Soler 223,
349–353

Zemire et Azor. Marmontel/Grétry 132,
133–146
Zemire och Azor. Marmontel, övers.
Malmstedt/Grétry 42, 81, 82, 122, 125,
133–146, 175. AV

PERSONREGISTER

Personregistret omfattar texten och noterna. Gustaf III förtecknas inte. Fiktiva personer tas inte upp – således förtecknas Gustaf Vasa som historisk person men inte som rollgestalt i operor.

Adlerbeth, G.J. 74, 76, 80–82, 89 f., 96–98, 100, 113, 121, 123–125, 127, 194, 222, 245, 247, 249, 256, 258, 266, 307, 311, 370 f., 374, 382
 Adolf Fredrik 46, 49, 52, 306, 337, 340
 Afinogenova, Aleksandra 349
 d'Alembert, Jean le Rond 122, 374
 Algarotti, Bonomo 39, 53 f., 56, 58, 115–117, 127, 363, 365–368, 372 f.
 Algarotti, Francesco 18, 48, 53, 89, 127, 375
 Alimento, Antonella 7, 40, 53, 116, 363, 365–367, 373
 Alix, fru se Bouronville, Julie
 Alm, Mikael 227, 381
 Alströmer, Patrick 362, 368, 379 f.
 Anerstedt, N.M. 201
 Anzani, tenor 48
 Aristoteles 14, 104, 116, 373
 Armfelt, G.M. 31, 275–277, 286, 296, 319, 321, 340, 362, 382
 Armstrong, John 229, 381
 Arnould, Sophie färgbild 1
 Arvidson, Stellan 379
 Bach, J.S. 131, 136
 Badin (eg. A.L.G.F.A. Couschi) 296 f.
 Baker, Nancy Kovaleff 374 f.
 Baptiste, M.L. (gift Marcadet) 141
 Barck, Nils 371
 Barnett, Dene 15, 127, 185, 359 f., 375, 378
 Barnholdt Hansen, Jette 129, 360, 375 f.
 Barré, P.Y. 377
 Barthélémy, ambassadsekreterare 80, 369

Bassi, Giovanna 25
 Batteux, Charles 120, 127, 373, 375
 Bauman, Thomas 360
 Beales, Derek 360, 364
 Beaussant, Philippe 41, 84, 125, 132, 162, 363, 370 f., 374, 376, 378
 Beck-Friis, Regina 10, 359
 Beijer, Agne 10, 27, 39 f., 44, 53, 56, 60 f., 78, 103, 116, 359, 364–370, 372 f.
 Bellman, C.M. 11, 20, 118, 146–148, 150–153, 196, 198, 204, 206, 209, 215, 224, 257, 312, 319–321, 325 f., 359, 361, 363, 377, 381, 383
 Benestad, Finn 360, 373, 375 f.
 Bennet, V.R. 30, 362
 Bennich-Björkman, Bo 7, 22, 57, 81, 89, 196, 360, 366–369, 378 f.
 Benoit, Marcelle 360, 365, 367, 373, 377
 Berain, Jean 65, 67, 83, 85, 161, 370
 Bergsten, Staffan 7
 Berwald, Franz 343
 Bibiena, Carlo 307
 Biehl, C.D. 20, 134, 376
 Bielke, N.A. 69
 Birger Jarl 54, 72 f., 78, 241, 307, 369
 Bjurström, Per 10, 101, 110 f., 359, 372 f.
 Björkegren, Hans 349
 Björkman, Margareta 7, 29 f., 362
 Björkman, Sven 364
 Björnsson, Anders 361
 Blomkvist, Magnus 10, 359, 363, 370, 373, 378
 Boccherini, Luigi 147
 van Boer, Bertil H., Jr. 10, 82, 101, 359, 368, 370, 372 f., 376, 379 f.
 Bolin, Gunnar 380
 Bonde, C. C:son 384
 Boucher, François 277
 Bouronville, Antoine 25
 Bouronville, Julie (gift Alix) 25

- von Brahm, Moritz 39, 54–57, 60 f., 365 f.
 Breitholtz, Lennart 11, 34, 40, 56, 60, 78,
 101 f., 359, 361, 363 f., 366–373
 Brenner, C.D. 364
 Brooke, Henry 102
 Bruce, stallmästare 305
 Brückner, A. 384
 Bucht, Bergljot Krohn 7, 362, 380
 Buelow, G.J. 131, 376
 Bullock, mrs, aktris 236
 Burke, Peter 48, 83, 85, 365, 370, 381
 Burman, Carina 361, 378
 Burney, Charles 46 f., 365
 Byström, Olof 7, 379 f.
 Byström, Tryggve (Alf Reuman) 360, 373

 Cachet, chargé d'affaires 39, 363
 de Calzabigi, Raniero 72, 126, 374
 Campra, André 365
 Candaux, J.-D. 7
 Carelius, Olof 340
 Carl, hertig 45 f., 55, 71 f., 76, 134, 224, 272,
 300, 306, 327, 346, 364, 366, 376, 383 f.
 Carlson, Marvin 21, 360 f., 363
 Carmontelle (eg. Louis Carrogis) färgbild 1
 Carriat, Jeanne 364
 Castrén, Gunnar 368
 Cederlöf, Ulf 100 f., 359, 371 f., 382
 Celsius, Olof 328
 Chailley, Jacques 359, 375
 de Chamfort (eg. S.R. Nicolas) 55
 Charlton, David 376
 Chordokovskaja, Jelena 7
 Chrapovitskij, A.V. 345, 347 f., 351, 383 f.
 Christensen, Thomas 374 f.
 Christian II 54, 56, 105, 243
 Christian VII 20
 Chydenius, Anders 257
 Cicero, Marcus Tullius 14, 117
 Clément, Catherine 109
 Clewberg, A.N., adlad Edelcrantz 22, 30 f.,
 36, 125, 356, 368–370, 374, 382, 384
 Cobenzl, J.L.J., greve 348
 Cochin, C.N., d.y. 74 f.
 Coeyman, Barbara 8, 365
 Colasse, Pascal 63–65
 Collé, Charles 327
 Collin de Blamont, François 365
 Cooper, Martin 360

 Corneille, Pierre 45
 Cramér, Ivo 10, 359
 Creutz, G.Ph. 45 f., 60, 86, 90, 133, 364,
 368, 370 f., 376

 Dafgård, Sigun 8
 Dahlberg, Gunilla 196, 224, 361, 379–381
 Dahlberg, Stefan 377
 Dalhaus, Carl 41, 363
 von Dalin, Olof 60, 70, 78 f., 102, 242, 284,
 369, 382
 Danielsson, I.-M. 7
 Dann, Otto 227, 381
 De Geer, Louis 275
 Delagarde, dansare 236
 De la Gardie, Hedvig 321
 De la Gardie, J.E. 231
 De la Gardie, M.G. 238
 Delblanc, Sven 79, 110, 247, 369, 373, 375,
 382 f.
 Demosthenes 117
 Dencker, Nils 381
 Desprez, L.J. 9 f., 12, 31, 100 f., 107, 111,
 181, 243, 279–282, 286, 288, 372, 382,
 färgbild 111, x, xi
 Desvignes, Lucette 199, 379
 Diderot, Denis 17 f., 375
 Didier, Béatrice 130, 365, 371, 373, 375
 Du Guesclin, Bertrand 74
 Dubos, J.B. 373
 Dumont, G.P.M. 49, 365
 Du Pont de Nemours, P.S. 302, 304, 383
 Duvall, J.D. 274 f.
 von Düben, Gustaf 296, 382

 Edelcrantz se Clewberg
 Edling, Anders 7
 Edström, K.-O. 381
 d'Egmont, S.J.A.E.S. de Vignerot Du Plessis–
 Richelieu, grevinna 46, 48, 78, 365
 Ehrén, Svenolov 361
 Ehrensvärd, G.J. 44, 57, 69, 128, 260, 364,
 366, 368, 375, 382
 Ek, Sverker (d.ä.) 101, 361, 363, 369 f.,
 373–375, 378, 383
 Ekeblad, C.J. 224, 379
 Eklund, Anna 141 f.
 Elgenstierna, Gustaf 366
 Engdahl, Horace 370

- von Engeström, Lars 123 f., 371, 374
 Engländer, Richard 10, 16, 90, 97 f., 101,
 169 f., 173, 260, 359 f., 364, 369–374, 376,
 378, 382
 Envallsson, Carl 28, 126, 129 f., 132, 146 f.,
 149, 151 f., 194, 198, 301, 317 f., 326–328,
 330, 336, 374–377
 Ericson, Eric 136
 Ericsson, Birgitta 8
 Eriksson, Rut 382
 Estenberg, Per 280 f.
 Esterházy, furste 275
- Fafner, Jørgen 375
 Fahlgren, Margareta 8
 Fant, J.M. 61, 367
 Farinelli (eg. Carlo Broschi) 17
 Favart, C.S. 376
 Fehrman, Carl 223, 379, 381
 Fénelon, François de Salignac de la Mothe
 92
 (von) Fersen, C.R. 55, 124, 366
 (von) Fersen, F.A. 30, 38, 257 f., 274, 301 f.,
 326, 352, 382–384
 (von) Fersen, U.E. 55, 366
 Fielding, Henry 20
 Fischerström, Johan 13, 24, 359, 361 f., 364
 Fjellner, A. 296
 Flodmark, Johan 10, 26, 198, 201, 204, 214,
 359, 361–365, 367 f., 372, 377–381, 383
 Fogelberg, B.E. 282
 Fogelmarck, Stig 22, 360 f., 363
 Fogelmark, källarmästare 30
 Fontenelle, Bernard Le Bovier de 63–66,
 68–71, 85, 284, 367
 Forsstrand, Carl 362
 Fougt, Elsa 34, 363
 Fougt, Henrik 363
 Franc, U.G. 32, 362
 France, Peter 378
 Francoeur, François 52
 Franzén, Olle 379
 Fredrik Adolf 33, 201, 272, 327
 Fredrik I, svensk kung 306
 Fredrik II, preussisk kung 20, 44 f.
 Fredrik Vilhelm II 20
 Fridsberg, Olof färbild XII
 Frigel, Pehr (urspr. Frigelius) 81, 133, 141,
 369, 376
- Frossard, Louis 270, 314
 Frossard, M.J. 270, 314
 Fumaroli, Marc 360
 Fuzelier, Louis 365
- Gabriel, J.-A. 48, 365
 Gaiffe, Félix 371
 Gallodier, Louis 9, 62, 78, 100, 270, 273,
 307
 Gay, John 72, 195, 200, 223, 379, 381
 Geijer, E.G. 282, 294
 Genette, Gérard 198 f., 208, 379
 Gevalin, Johan 362
 Gillingsstam, Hans 372
 Girdlestone, Cuthbert 84, 370
 Giædda, Georg 60, 366 f.
 Gjörwell, C.C. 13, 31, 41, 78, 101, 110, 201,
 204 f., 215, 224, 364, 368, 372, 379 f.
 Gluck, C.W. 13, 18, 41, 46, 48, 52, 72,
 79–81, 87, 111, 121 f., 124–126, 128–130,
 147, 169, 182, 194, 244, 258, 261 f., 286,
 336, 356 f., 359 f., 362, 369, 375, 378
 Goedeke, Karl 365
 Goethe, J.W. von 87
 Goldoni, Carlo 48, 365
 Gram Holmström, Kirsten 368
 Grasset Saint-Sauveur, Jacques 286,
 färbild VII
 Grave, F.K. 376
 Grave, M.G. 376
 Grenser, J.F. 319
 Grétry, A.E.M. 18, 28, 42, 45 f., 71 f., 80, 90,
 130, 132 f., 138–145, 175, 364, 371, 376 f.
 Grimm, F.M. 45, 122, 124, 128, 364, 374 f.
 Groos, Arthur 363
 Grot, J. 384
 Grout, D.J. 360
 Gukovskij, G.A. 384
 Gustaf II Adolf 22, 81, 229, 238, 241, 243,
 337, 340, 351 f., 382 f.
 Gustaf IV Adolf 258
 Gustaf Vasa 39, 54, 56, 78, 81, 100, 102, 110,
 112, 241, 243, 302–304, 306, 327, 333,
 336, 340, 372, 383
 Gyldenstolpe, N.Ph. 299
 Gyllenborg, G.F. 60, 74, 76, 78 f., 88, 299,
 304–307, 368, 375, 383
 Gyllenstierna, Christina 102 f., 105, 372
 Göthe, Georg 376

- Haeffner, J.C.F. 9, 118, 244, 292, 294–296,
 382
 Haeger, Ellika 382
 Haeringer, Etienne 375
 Haettner Olafsson (Haettner Aurelius),
 Eva 379
 Hagman, Sophie 33, 35, 362
 Halldin, J.G. 374
 Hallman, Carl Israel 26, 32, 71, 195–215,
 222–225, 268, 319, 378–380
 Hallman, Johan Gustaf 196, 379
 Hallman, Johan Göstaf 196, 379
 Hamilton, J.M., grevinna, född Petersen 321
 Hammarlund, Anders 361
 Hammarlund, K.O. 361, 363
 Hansell, Kathleen Kuzmick 72, 359, 368 f.,
 374 f.
 Hansson, Stina 7
 Hasse, J.A. 258
 Hasselgren, C.G. 205
 Haydn, Joseph 87, 147, 286
 Hebbe, grosshandlare 30, 362
 Hedlund, Monica 8
 Hedwall, Lennart 10, 209, 359, 361, 364,
 377, 379–381
 Hedvig Eleonora 230
 Hedvig Elisabeth Charlotta 32, 72, 76, 80,
 272 f., 278, 300, 306, 319, 321, 323, 362,
 365, 369, 382–384
 Heed, Sven Åke 372
 Hellant, Anders 381
 Hellquist, Magdalena 377
 Hensigen, H.G. 280
 Herder, J.G. 116, 236 f., 294, 318
 Hertzenheim, C.J. 374
 Hierpe, Johan 32, 362
 Hildebrand, Bengt 366
 Hillbom, Gunnar 7, 147, 359, 370, 377–379
 Hiller, J.A. 21
 Hilleström, Pehr 135, 167, 181, 326, 377,
 färbild III, VIII
 Hitler, Adolf 10
 Hjelm, C.J. 286
 Hobsbawm, Eric 228, 381
 Hof, Sven 374 f.
 Hogarth, William 200
 Holberg, Ludvig 26, 195
 Holm, A.L. 7, 377
 Holmberg, J.C. 33, 35, 201, 205, 362–364,
 379 f.
- Horn, Adam 198
 Horn, Britta 379
 Howard, Patricia 370
 Hultin, Arvid 368
 Hyltén-Cavallius, G.O. 369
 Händel, G.F. 72, 195, 203, 214–216, 379
 Högström, Per 291, 294, 382
 Ifvarsson, Jonas 376
 Jangfeldt, Bengt 8
 Jarrick, Arne 32, 362
 Jaucourt, Louis de 122
 Johannes Magnus 230
 Johannesson, Kurt 7, 230, 360, 367, 371,
 375, 379, 381
 Johannesson, Karin 381
 Johansson, Inga 7
 Johnsen, sufflör 359
 Johnsen, H.Ph. 72, 76, 204, 214
 Johnson, J.H. 361–363, 365, 375, 377
 Josef II 20 f., 26, 44, 266, 351, 361, 384
 Juslén, Per 364
 Karl V (Charles V), fransk kung 74
 Karl X Gustaf 81, 352
 Karl XI 230 f., 234
 Karl XII 81, 229, 234, 351 f.
 Karlsson, Eva 7
 Karsten, C.C. 25, 101, 134, 356 f., 372
 Katarina II 21, 53, 223, 227, 243, 259, 266,
 342, 345–353, 383 f.
 Kellgren, J.H. 9, 12, 25, 31, 34, 36, 60, 70,
 80–83, 85–90, 98, 100–102, 105, 113,
 119–127, 129, 133, 155, 160, 166–183,
 188, 191, 194, 244 f., 272, 274 f., 336,
 360 f., 363 f., 366–375, 378, 382
 Kerhoas, M.-J. 7
 Kexél, Olof 33, 380
 Kibédi Varga, A. 360
 Kiellstedt, Anders 32
 Kihlgren, fru 30
 Kintzler, Catherine 365, 373
 Kjellberg, Erik 373
 Klemming, G.E. 380
 Knapas, Rainer 8
 Kraus, J.M. 9 f., 13, 16, 80, 82, 87–89, 102,
 118, 120, 125, 127, 129, 132–134, 155,
 160, 166–180, 194, 244, 258, 260, 275 f.,

- 288, 353, 356 f., 359, 363, 370, 373–378,
384
 Kristina, drottning 230, 241, 340
 Kumblin, Lars 200, 380
 Kölving, Ulla 8, 364
- L'Archevêque, P.H. 304, 306
 La Borde (Laborde), J.-B. de 247
 La Bruyère, Jean de 365
 La Gorce, Jérôme de 370
 La Motte, Antoine Houdar de 365
 La Serre, J.-L.-I. de 52
 Lagerbring, Sven 73, 78 f., 284, 368 f.
 Lagerroth, U.-B. 11, 359, 374
 Lagrave, Henri 362
 Lajarte, Théodore de 377
 Lalín, L.S. 69, 72, 204 f., 214, 368, 373
 Lamm, Martin 371
 Lancaster, H.C. 364
 Landen, Leif 370 f., 374
 Landy, Rémy 375
 Langdalen, Jørgen 360
 Lange, Sven 196, 208, 379 f.
 Langenberg, grosshandlare 30
 Laplace, Roselyne 8, 365
 Larsson, Gunnar 361
 Laruelle, mademoiselle Villette 46, 364
 Las Casas, Bartolomé de 92, 96
 Laun, J.J. 215
 Lauret, Jacqueline 371
 Laureus, Alexander 211
 Leijonhufvud, grevinna 30
 Lenngren, Anna Maria, född Malmstedt 9,
25, 72, 81, 121, 132–137, 140–146, 173,
194, 361, 374, 376 f.
 Lenngren, Carl Petter 25, 134, 369
 af Leopold, C.G. 9, 12, 25, 31, 278, 288, 353,
355, 359
 Lessing, G.E. 44
 Lesure, François 365
 Leux-Henschen, Irmgard 363, 369 f., 374 f.,
382, 384
 Levertin, Oscar 10 f., 40, 69 f., 277, 284,
359, 361–363, 366–368, 371 f., 380–382
 Libby, Dennis 360
 Lidén, J.H. 367 f.
 Liljensparre, N.H. 30
 Liljestråle, J.W. 201
 Lind, Jenny färbild ix
- Lindahl, Peter 373
 Lindenberger, Herbert 363
 Lindström, Sven 381
 Linné, Carl von 240
 Lion, konstmakare 378
 Loenbom, Samuel 381
 Lovisa Ulrica 20, 24, 44–46, 55, 60, 296,
306 f., 340, 350, 364, 366, 368, 370
 Ludvig XIV 17, 63, 83, 85, 160, 241, 247,
381
 Ludvig XV 73, 342
 Ludvig XVI 342
 Lully, J.-B. 41, 48, 52, 82 f., 96, 111, 125,
129, 160–166, 170, 175, 178, 247, 374,
377 f.
 Lundström, Gösta 379
 af Låstbom, Herman 30
 Lönn, Anders 7
 Lönnroth, Erik 7, 31, 44, 48, 71 f., 100 f.,
228 f., 242, 362–365, 368, 372, 381–384
- Macpherson, James 236
 Mai, Anne-Marie 376
 Malm, Krister 7
 Malm, Mats 383
 Malmborg, sångerska 201
 Malmstedt, Anna Maria se Lenngren
 Malmstedt, Brita Stina 134
 Malmstedt, Magnus 25, 134
 Manderström, Christoffer 121, 136, 201,
205, 374, 376, 379
 Marcadet, Jean 25
 Marmontel, J.-F. 72, 89 f., 92–99, 111, 113,
128, 133 f., 136–141, 165, 173, 371, 375 f.
 Martín y Soler, Vicente 347, 349
 Martin, Elias 207, 362
 Martin, J.F. färbild 11
 Martini, Giambattista 258
 Massengale, James 8, 147 f., 215, 359, 377,
379, 381
 Mattheson, Johann 130
 Mattsson, Inger 7
 Mattysek, Kurt 376
 Maupertuis, P.L. Moreau de 240
 Mercier, L.-S. 18
 Messenius, Johannes 212
 Metastasio, Pietro 39, 58, 60, 366, 372
 Michelessi, Domenico 7, 13, 39, 45, 48,
53–63, 69, 71 f., 79, 100, 105, 112,

- 115–118, 120 f., 127, 129, 155 f., 194, 228,
 243, 363, 365–368, 372 f., 381
 Milton, John 238
 Molander, Marianne 364
 Molière (eg. J.-B. Poquelin) 26, 45, 73, 195
 Mondorge, Antoine Gautier de (Montdorge)
 368
 Mongrédiens, Jean 365
 Monsigny, P.A. 327 f.
 Mooser, Aloys 384
 Morales, Olallo 361 f.
 Moreau, J.-M. d.y. (le Jeune) 19, 37, 93, 99
 Moreau-Desproux, P.-L. 47 f., 52, 365
 Mozart, W.A. 20 f., 70, 98, 122, 130, 170,
 321, 349, 357, 374
 Munck, A.F. 30
 Müller, Caroline 25, 89, 101, 186, 356, 372,
 färgbild 111
 Nassau-Siegen, C.H.N.O., furste av 348
 Naumann, J.G. 9 f., 16, 80, 88–90, 98,
 100–102, 111, 118, 123–125, 155,
 181–183, 185–191, 193 f., 244–246,
 248–255, 258–265, 288, 292, 296, 336,
 371–374, 376, 378
 Neijendam, Klaus 101, 370, 372
 Neubauer, John 131, 373, 375 f.
 Neumann, Leopold 90, 121, 136, 371, 373,
 376
 Newton, Isaac 241
 Nordenflycht, H.C. 60, 242
 Nordenfors, Ola 8, 359
 Nordensvan, Georg 362, 372
 Nordin Hennel, Ingeborg 7, 36, 361, 363,
 368
 Nordin, C.G. 360, 367
 Nordin, J.G. 380
 Nordström, Anders Jacobsson 201
 Norlind, Tobias 361 f.
 Norrby (Norby), Søren 105
 Nyman, Christina 26, 36, 361
 Odhner, C.T. 363
 Ohlin, Barbro 383
 Olaus Magnus 230, 234, 236–238
 Olausson, Magnus 7, 383 f.
 Olin, Elisabeth 25, 31, 62, 68, 97, 101, 201,
 204, 215, 307, 311, 362, 371 f.
 Olin, Elisabeth d.y. 311
 Oreglia, Giacomo 363
 Ovidius (Publius O. Naso) 52
 Oxenstierna, Bengt 234
 Oxenstierna, J.G. 136, 273
 Palissot de Montenoy, Charles 121
 Pasjkevitj, Vasilij 346
 Pendle, Karin 137, 376
 Pepusch, J.C. 200
 Pergolesi, G.B. 321
 Peyronnet, Pierre 375
 Pfister, Manfred 360
 Philidor, F.A. 20, 102
 Piccinni, Niccolò 111
 Piis, Auguste de 377
 Piron, Alexis 102, 109
 Pitou, Spire 365
 von Platen, Magnus 7, 11, 41, 359, 361, 364,
 366, 368, 376 f.
 Plutarkos 247
 Poinsinet, A.-A.-H. 102
 Pons, L.M. de 36, 38, 363
 Portal, Maryvonne 371
 Potemkin, Grigorij Aleksandrovitj 348
 Pré, Corinne 199, 223, 379
 von Proschwitz, Gunnar 359, 364 f.,
 368–372, 383 f.
 Purcell, Henry 131
 Quinault, Philippe 45, 82–87, 113, 125,
 160–166, 168–170, 173, 178, 247, 370,
 374, 377 f.
 Quintilianus, Marcus Fabius 14, 127, 375
 Racine, Jean 41, 89, 98
 Rameau, J.Ph. 46, 48, 73, 75, 77 f., 91, 96,
 100, 111, 267, 269 f., 368, 375
 Rangström, Lena 383
 Rangström, Ture 10, 359, 376
 Razumovskij, Andrej Kirillovitj 276 f.
 Rebel, François 52
 Regnard, J.-F. 240
 Regnér, Gustaf 126, 374
 Rehn, J.E. 26 f., 31, 99 f., 297, 372
 Rémond de Saint-Mard, Toussaint 365, 375
 Rheen, Samuelle 290, 293 f., 382
 Rice, J.A. 360
 Richman, handelsman 30
 Ristell, A.F. 82, 122, 126, 327, 370, 374

- Roempke, Gunilla 8, 359, 362, 365, 382
 Roman, J.H. 118, 306, 342, 373
 Roos, Johan Thuresson 103, 105
 Rosand, Ellen 360
 Rosell, C.M. 7, 361
 Rosenhane, Schering 205, 224, 328, 380 f.,
 383
 Rosenschütz, J.H. 30, 362
 von Rosenstein, Nils 361
 Rosow, Lois 377
 Rothman, Göran 72, 121, 126, 374, 383
 Rougemont, Martine de 21, 31, 34, 360–363
 Rousseau, J.-J. 17, 120–122, 128–130, 141,
 146, 236 f., 249, 373–375
 Rudbeck, Olof, d.y. 240
 Rudbeck, Olof, d.ä. 230
 Röhl, Magnus 196, 379

 Sacchini, Antonio 272
 Sack, J.G. 377
 Sahl, P.-O. 225
 Sahlin, Gunnar 196, 363, 379
 Saint-Foix, G.F. Poullain de 277, 284
 von Schafhäutl, K.E. 375
 Scheffer, C.F. 60, 117, 302, 304, 366 f., 383
 Scheffer, Ulric 57 f., 60, 302, 366
 Schefferus, Johannes 230, 238–240, 289 f.
 Schepelern, Gerhard 360
 Scher, S.P. 374
 Schneider, Herbert 377
 Schueller, H.M. 374
 Schweitzer, Anton 21, 58
 Schyberg, Birgitta 8, 10, 32, 56, 101, 359,
 362, 364, 366, 372 f.
 Schück, Henrik 10, 364, 366 f.
 Schütz, Heinrich 131
 Schönberg, Anders 101, 110, 362, 372
 Seaman, Gerald 360
 Sedaine, M.-J. 55, 327
 Ségur, L.P., comte de 348, 384
 Sergel, J.T. 31
 Seton-Watson, Hugh 228, 381
 Shakespeare, William 52, 102, 109, 111, 238
 Silfverstolpe, Carl 384
 Silverstolpe, F.S. 370
 Simmingsköld, Johan 70
 Sjöberg, N.L. 126, 374
 Sjöberg, studerande 30
 Smith, P.J. 366

 Snack, Johan 23
 Sofia Albertina 24, 46, 48, 350, 364, 384
 Sofia Magdalena 24, 81, 245, 353
 Sparre, Fredrik 30, 41, 78, 80, 362, 364,
 368 f.
 Sperling, Martina 369
 Srigley, Michael 8
 Stading, Francisca 356
 Stanislaw August Poniatowski 21, 365
 Starobinski, Jean 52, 365
 von Stedingk, C.B.L.C. 353
 Sten Sture d.y. 110
 Sten Sture d.ä. 110
 Stenbock, Magnus 234
 Stenborg, Carl 9, 13, 25–28, 32, 62, 68, 72,
 100 f., 134, 146 f., 155, 160, 182, 185,
 195–204, 211, 214–225, 268, 292, 301,
 307, 312–315, 318, 326–335, 356 f., 359,
 377–379, 381, 383, färbild III
 Stenborg, Petter 9, 25 f., 32, 44, 53, 195,
 197 f., 201, 204 f., 327, 361, 364 f.
 Stenström, Johan 40, 363
 Stenström, Thure 136, 376
 Sternhielm, Georg 210
 Stockenström, hovdam 55, 366
 Stolpe, Carl 380
 Strand, Sigfrid 361 f., 375
 Stribolt, Barbro 7, 10, 12, 100 f., 282, 359,
 371 f., 376, 382
 Stridsberg, Carl 363, 370, 375
 Ståhle, A.G. 370
 Sulzer, J.G. 53, 124, 128, 374 f.
 Sundström, Einar 10, 359, 364, 366, 368
 Sundvall, C.F. 354, färbild XII
 Svanfeldt, Gunnar 364
 Swanson, Alan 11, 40, 82, 134, 359, 368,
 370, 372, 374, 376 f., 379 f.
 Swart, Peder 304
 Swederus, Magnus 29, 31
 Svedjedal, Johan 363
 Sylwan, Otto 364, 368, 371, 374, 378
 Söderström, Elisabeth 8
 Sörlin, Sverker 381

 Tartini, Giuseppe 258
 Tegen, Martin 10, 44, 70, 359, 362, 364,
 367 f., 377, 380, 383
 Tellerstedt, Didrich 201
 Tessin, C.G. 242, 382

- Tessin, Nicodemus, d.y. 231, 381
Teuber, Oskar 365
Thomas, A.L. 247–249, 256–258
Thorild, Thomas 198, 200, 224, 379, 381
von Troil, Uno 48, 365
Tronii, ekvilibrist 147
Tråvén, Marianne 8, 376
Törner, G.F. 363
- Ulf, C.G. 200 f., 205
Ulrika Eleonora 231
Unger, H.-H. 360, 376
Uttini, F.A. 9 f., 45, 54 f., 57, 60, 63, 70, 74,
115, 118, 125, 155–160, 194, 214, 222,
258, 267 f., 270–273, 306–312, 365 f., 374
- Wagner, Richard 16
Vahlne, Bo 8, 371, 382
Valdemar, svensk kung 369
Walin, Stig 361, 367, 375
Wannerth, Claes 361
Warburg, Karl 196, 361, 376, 379
Wasenholtz, D.L. 133, 141, 376
Weisse, C.F. 21
Weisstein, Ulrich 40–42, 363–365
Wellander, Johan 24, 39, 54, 60, 62 f.,
69–71, 88, 113, 115, 118 f., 121, 124 f.,
128, 155–160, 178, 367 f., 374 f.
- Vendrix, Philippe 360, 376
Wennberg, Lars 205, 380
Venturi, Franco 40, 53, 363, 365
Vergennes, Charles Gravier, comte de 71,
80, 368 f.
Werving, J.G. 231, 381
Wesström, Sussi 7
Westman, bryggarsläkt 26
Vickers, Brian 14, 127, 360, 375 f.
Widmalm, Sven 381
Wiedman, baron 39
Wieland, C.M. 21, 58
Vigarani, Carlo 67
Wikshåland, Ståle 360
Witt-Brattström, Ebba 376
Vogler, G.J. 9, 16, 118, 130, 132, 244, 258,
336, 338 f., 375 f., 383
Wollin, N.G. 10, 101, 359, 372
- Voltaire (eg. F.M. Arouet) 28, 73–78, 80,
102, 267, 269, 284, 307, 365, 368 f.
Vosskamp, Vilhelm 8
Wrangel, Carl 321
Wretö, Tore 7, 238, 381
- Zander, J.D. 301
Zellbell, Ferdinand, d.y. 305 f.
Zibet, C.B. 22, 31, 81 f., 102, 111, 123–125,
182, 359, 368 f., 371–374
Żórawska-Witkowska, Alina 360, 365
- Åberg, Mats 8
Åhlén, C.-G. 225, 381
Åhlström, Olof 12, 30, 155, 278, 286–289,
306, 359, 362
Åstrand, Hans 372, 378
- Öhrberg, Ann 8, 376

horn 1,2

con sord.

DEN SVENSKA OPERAN skapas av Gustaf III, sin tids främste svenska dramatiker och den borne regissören. Den föds ur praktiskt taget ingenting och når på knappt femton år hög europeisk nivå. Utländska tonsättare, scenografer och koreografer lockas till Stockholm, t.ex. tyskarna Naumann och Kraus och fransmannen Desprez. För svenska librettister –

Kellgren, den blivande fru Lenngren – öppnas nya karriärvägar. Kungen satsar främst på den stora, heroiska operan. Men också den lättare musikdramatiken utvecklas på svensk scen: *opéra comique*, en föregångare till vår tids musikaler, och operaparodin. Litteraturforskaren Marie-Christine Skuncke och musikforskaren Anna Ivarsdotter har undersökt den gustavianska operans födelse. Kungens beslut att inrätta en svensk opera får ny belysning bl.a.

genom brev från en italiensk abbé i Stockholm, Domenico Michelessi. Librettots utveckling analyseras, liksom relatio-

nerna mellan ord och ton. Användningen av nationella symboler ägnas en särskild studie – hur svensk var egentligen den svenska operan? Avslutningsvis möter

vi den ryska kejsarinnan Katarina II, som i en parodi gycklar med sin släkting Gustaf III under brinnande krig mellan Ryssland och Sverige.

ATLANTIS

ISBN 91-7486-670-2

9 789174 866704

2:o Pro - ser - pin

ví - ro - pa - dig

ví - ro - pa - dig

Pro - ser - pin men